

A smiling woman with blonde hair, wearing a dark blue double-breasted coat and a dark scarf, stands on a sandy beach. She has her hands in her pockets and is carrying a colorful bag. The background shows the ocean with waves and a cloudy sky.

DE JUF DIE GEEN JUF IS

De **leraren-risicolijs**
en **27** andere ontroerende en
inspirerende verhalen over jongeren

Katrín Gudmundsson

Droom Durf Doe

Colofon

Copyright © 2020: Droom Durf Doe / www.droomdurfdoe.nl

Auteur: Katrín Gudmundsson

Eerste druk: december 2020

Geredigeerd door: Annelies Hes

Omslag ontwerp: Kaizen Design, Jesse Schuuring

Druk- en bindwerk: Pumbo.nl BV

ISBN 9789090339818

NUR 402

Mocht je jezelf, ondanks het anonimiseren, herkennen in het verhaal als jongere, docent of hulpverlener, weet dan dat het nimmer mijn intentie is geweest om jouw privacy te schaden. Weet dat ik van je geleerd heb en dat anderen leren van jouw ervaringen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

'Onze menselijke compassie verbindt ons aan elkaar, niet in de vorm van medelijden en betuttelen, maar als menselijke wezens die geleerd hebben om ons gemeenschappelijk lijden om te zetten in hoop voor de toekomst.'

Nelson Mandela

Juf, ik ben bang

Ikram, een prachtig meisje van 13, zit tegenover mij. Ze is klein van stuk maar oogt ijzersterk. Haar bruine haar is klitterig, de kleding wat gevlekt. De school heeft zorgen en daarom zit ze bij, zoals de leerlingen mij noemen, 'de juf die geen juf is'. Achter haar gehardheid zie ik een kwetsbaar meisje, letterlijk en figuurlijk verstopt en diep weggedoken in haar veel te grote zwarte trui. Ik heb haar net mijn kennismakingsriedel gegeven, de noodzakelijke spelregels.

Twee donkerbruine ogen, met dikke zwarte kohl randen, kijken mij boos en uitdagend aan. Ik zie pijn, ik voel haar pijn. Ze zegt iets lelijks, haar handen trekken gespannen aan haar trui. De woorden blijven komen, als salvo's worden ze op mij afgevuurd. Ze raken mij niet. Ik word niet boos, verdrietig of beledigd. Ik voel haar pijn, dat wel.

Vele dames en heren zijn haar voorgegaan, onbewust is dit een test en een overlevingsmechanisme tegelijk. Ga ik haar afwijzen? Ben ik veilig voor haar? Mag ze alles laten zien wat er in haar speelt, ook de donkere kant? Het engste om te laten zien is wel de kwetsbare kant, het raakbare kantje. Dat wordt verdedigd met hand en tand en verbergt zich achter vele afgevuurde woorden.

Ze mag het laten zien... allemaal. En nee, ik ren niet weg. Ik blijf, hoe hard ze ook duwt. Ik wacht.

“Hier,” zeg ik vriendelijk en geef haar een paperclip. Haar woorden stoppen, ze kijkt verbaasd en pakt de paperclip aan. Onze vingers raken elkaar en onze ogen maken contact. “Kom pak je jas, we gaan naar buiten.”

“Juf, wat gaan we doen?” vraagt ze met verbazing. Ik vertel haar dat we ons buiten laten kussen door de zon.

“Mag dat?” vraagt ze onzeker.

“Ik zou niet weten waarom niet,” lach ik. “Of we nou stijfjes aan een bureau met elkaar praten... nou ja praten,” knipoog ik, “of tijdens een wandeling in de zon. Voor de school maakt het vast niets uit en voor ons is het een zonnig verschil.”

We lopen door de buurt. “Juf, moeten we niet praten?” haar stem verbreekt de stilte. Ik glimlach en antwoord: “Mijn oma vertelde mij lang geleden dat moeten dwang is en dat vanuit dwang maar weinig goeds komt.”

“Het is toch uw werk...praten?”

“Zeker, net als luisteren, lachen, stil en soms samen verdrietig zijn.”

“Praten is nodig toch?”

“Soms is het genoeg om er gewoon te zijn zonder woorden,” vertel ik haar, “...en soms door even stil te zijn geef je de woorden de tijd en ruimte om te ontstaan. Ze poppen dan vanzelf op als popcorn.” Ze knikt. Haar handen friemelen. Ze haalt diep adem. En nog een keer.

“Juf... ik ben bang” fluistert ze. Ik wrijf tussen haar schouderbladen over haar rug. “Ik denk veel slechts en ben zo moe.” Ik zie de paperclip tussen haar handen gaan. Ze trilt.

“Kan je mij vertellen wat er is waardoor je zo bang bent en zo moe?”

“Nee juf... het is te erg.”

Ik vertel haar over geheimen die aan je kunnen vreten en over dat sommige dingen die wijzelf bedenken zoveel groter en enger zijn dan de realiteit. En soms is de realiteit juist eng, maar beter te dragen wanneer je er samen naar kijkt en samen stappen neemt om het beter te maken.

“Ik kan je niet beloven dat ik het kan oplossen. Zo jammer dat ik niet kan toveren. Wel kan ik je beloven dat we samen kijken wat mogelijk of nodig is. Ik zal niets achter je rug om doen. Ik zal je alles vertellen wat ik doe en alles doen wat ik je vertel.”

Ze haalt diep adem, ontspant lichtjes. We zijn stil.

Alle jongeren (en ouders) in mijn begeleiding krijgen een kennismakingsriedel. Het mag vooraf maar duidelijk zijn wat je van mij kan verwachten, wel zo eerlijk. Bijkomend voordeel is dat het fantastische discussies en gesprekken oplevert. Helemaal met pubers.

De korte versie: Wanneer een jongere mij iets levensbedreigends of strafbaars over zichzelf of een ander vertelt, neem ik de noodzakelijke vervolgstappen, wat inhoudt dat ik geen geheimhoudingsplicht hanteer of garandeer. Ik zeg wat ik doe en doe wat ik zeg. Niet zozeer vanwege een protocol, maar omdat het uiteindelijk in het belang is van de jongere zelf en vaak ook van zijn of haar omgeving en de maatschappij.

Mijn collega's verklaarden mij destijds voor gek. Geen enkele jongere zou mij nog in vertrouwen nemen of iets aan mij vertellen. Niets was minder waar.

Ze fluistert: “Ik wil niet meer.” Haar grote donkerbruine ogen kijken mij waterig aan, het zwarte oogpotlood is uitgelopen. Ik denk dat ik

begrijp wat ze bedoelt, ik was er al een beetje bang voor. Ik sla een arm om haar heen en we lopen verder.

“Denk je weleens aan doodgaan?” De woorden die in de lucht hangen zijn eruit. Ik voel haar lijf ontspannen, een zucht verlaat haar lippen. We praten en praten en wandelen de hele buurt door. Praten over het stoppen van een ondragelijke situatie, in plaats van het stoppen van het leven. Daar ligt een wereld van verschil. Ze snikt in mijn arm en we lachen om de sliert snot die ze op mijn jas achterlaat.

We gaan terug naar school. “Hier juf” ze geeft de paperclip.

“Zo, die is wel een beetje in de knoop, een beetje zoals jij nu?” grap ik. We lachen. “Op een dag, echt er komt een dag, dan is je gevoel weer helemaal uit de knoop en je situatie anders.”

Ik meen het, al is haar thuissituatie onomkeerbaar verstoord en heeft zij grote uitdagingen aan te gaan. Ze is een overlever.

Elke keer tijdens een huisbezoek of tijdens één van onze gesprekken geef ik haar de paperclip terug. Ik ben een beetje bang dat het ijzer breekt, maar gelukkig is de paperclip sterk, net als zij. De paperclip staat inmiddels symbool voor hoe het met haar gaat.

“Juf, het is heel gek, eigenlijk voelt het fijner om een beetje in de knoop te zijn” ze buigt het ijzeren draad weer in kronkels, terwijl ik haar vertel dat mensen soms zo gewend zijn aan een bepaalde situatie dat het voor hen vertrouwder en zelfs veiliger voelt. Verandering is niet altijd makkelijk en soms schieten we terug in het bekende, ook wanneer we diep van binnen weten dat het niet goed voor ons is.

“Geef jezelf de tijd om te wennen aan anders, aan lichtheid.” Ze geeft de paperclip. Ze is geslaagd en niet alleen voor haar examen. “Op een dag kom ik de paperclip halen juf. Ik ga u missen.”

We zullen elkaar niet meer zien. 15 jaar later vind ik de paperclip onder in mijn sieradendoosje. Waar je ook bent, ik wens je liefde, lichtheid en een ongeknoopte paperclip. Dank je wel dat je mij toeliet.

Het geheim van de smid is....

“Wat is jouw geheim?”

“Wat bedoel je?”

“Nou dat jongeren je zoveel vertellen, hun diepste geheimen en angsten met je delen. Dat zelfs de meest kritische ouder uiteindelijk dankbaar is en zelfs speciaal terugkomt om je nogmaals te bedanken. Hoe zit dat? Wat doe je? Hoe doe je dat? Hoe breng je twee tegenpolen, en soms meerdere, bij elkaar? Hoe krijg je de neuzen dezelfde kant op?”

Dan begin ik uit te leggen wat ik eigenlijk van nature al doe. In dit deel van het boek beschrijf ik beknopt de kern van mijn contact met de ander. Of de ander een leerling op school is of de oudere dame in het tramhokje, een geliefde of een totaal vreemde, ik maak contact vanuit mijn hart, mijn kern. Daar ligt een groot deel van mijn zijn en mijn manier, het is er dus altijd en overal.

Vanuit je hart

Luister, spreek en handel vanuit je hart. Stel jezelf de vraag: Wat zou liefde doen? De vraag alleen al opent je hart en verzacht je blik. (Niet te verwarren met blinde liefde of een vertroebelde blik door de liefde natuurlijk).

Verplaats jezelf in de ander en vergroot je perspectief

Stel dat het om jou zou gaan? Dat het jou overkomt of juist iemand van wie je houdt (je nichtje, neef, broer, zus, zoon, dochter of ouders); wat zou het dan voor je betekenen? Welke gevolgen heeft de situatie dan voor jou of misschien wel voor je familie? Hoe zou er over je gedacht worden? Hoe zou de ander op jou reageren? Wat zou jou helpen? Welke woorden helpen en welke juist niet? Door jezelf te verplaatsen en erin te duiken zie en voel je nog zoveel meer van wat er op dat moment geraakt kan worden in het leven van die ander.

Wees zonder oordeel

Het klinkt zo makkelijk en het is waarschijnlijk nog het moeilijkst van alles, maar het belangrijkste is dat je je ervan bewust bent en blijft - op het moment - dat je toch oordeelt. Soms zijn de zinnen die wij uitspreken doorspekt van oordelen. Wees je bewust van jouw oordeel. Wanneer je jezelf erop betrapt, vraag je dan af waar dit vandaan komt. Zijn het de normen en waarden vanuit de maatschappij of vanuit jouw cultuur, geloof, gezin of achtergrond? Weet waar jij staat en waar je vandaan komt. Je hoeft zeker niet alles goed te keuren of te laten gebeuren, maar wees je ervan bewust dat jouw oordeel vanuit jouw referentiekader komt en dat de ander net zo goed zijn of haar verhaal heeft. Wanneer je oordeelt over een ander, besef dan dat het gaat over het gedrag en niet over de persoon zelf, laat dat ook duidelijk merken in je woorden. Besef dat wanneer je de ander ver-oordeelt, je 'ver' van de ander komt te staan.

Neem de tijd

Laat je niet gek maken door minuten, probeer zoveel mogelijk de tijd te nemen als dat nodig is. Zelf vind ik het een stuk minder erg om bij de huisarts langer te wachten, in de wetenschap dat dat niet voor.....

Van de auteur

Eindelijk is het zo ver, een lang gekoesterde droom komt uit! De verhalen van jongeren die in mijn hart leven zien het licht in het boek: 'De juf die geen juf is'.

Yes, het is gelukt! Het boek is echt te bestellen op:

www.dejufdiegeenjufis.nl.

In januari 2020 ben ik gestart met bloggen op het blogplatform 'Blogzinnig' van Marije van den Bovenkamp. Eindelijk durfde ik de verhalen te schrijven en te delen. Vele mooie ontroerende en lieve reacties heb ik mogen ontvangen via mail en social media. Het is duidelijk dat mijn blogs veel losmaken. Misschien was jij één van hen? Of informeerde jij naar een boek van 'de juf die geen juf is'? Bij deze bedankt voor de stimulans!

Verborgten verhalen uit de samenleving

Het boek 'De juf die geen juf is' bestaat uit een greep van de vele verhalen van jongeren en gezinnen die ik heb mogen begeleiden in het onderwijs en in de jeugdhulpverlening. Het zijn de verborgen verhalen achter de voordeuren van onze samenleving. Het zijn verhalen vanuit de ziel over het dagelijks leven. Het zijn de verhalen achter het gedrag, wanneer we bereid zijn om zonder oordeel te luisteren en verder te kijken.

Verhalen die inspireren en ontroeren

Het beschrijft de worstelingen in het leven, niet alleen die van de jongere, maar ook van de betrokken docent, ouder, de hulpverlener of die van mijzelf.

Je leest hoe goede intenties verkeerd kunnen uitpakken of hoe slechts één verkeerde keuze impact heeft op de levens van velen. Het zijn ontroerende, schrijnende, inspirerende en soms grappige verhalen. Situaties die de kern raken van wie wij zijn. Het zijn verhalen van jou, van mij of die van de burens.

Geschreven vanuit het hart

Met het delen van de verhalen hoop ik anderen te inspireren om met meer compassie naar zichzelf en naar de ander te kijken. Iedereen heeft zijn of haar verhaal, oordelen is zo eenvoudig... Oprechte nieuwsgierigheid en jezelf verplaatsen in de ander, zonder oordeel, is een stap richting een mooie en compassievolle wereld voor iedereen!

'Als je van iedereen de situatie of het verleden ziet, zou je minder snel oordelen.' - Nazmiye Oral

Verhalenbundel en studieboek inéén

Naast de blogs die online verschenen, omvat het boek niet eerder gepubliceerde verhalen. Er is ook een hoofdstuk gewijd aan de werkwijze van 'de juf die geen juf is'.

Dit boek geeft handvatten hoe een gesprek aan te gaan, hoe de verbinding te leggen met jongeren in het bijzonder en met de mens in het algemeen.

Op www.dejufdiegeenjufis.nl kun je het boek bestellen.

Vanaf het moment van publicatie van Katrín Gudmundsson's blog 'We gaan een leraren-risicolijst maken' gaan haar blogs viraal. En terecht, want Katrín opent de ogen voor zo veel leed waar kinderen in opgroeien.'

Marije van den Bovenkamp - Hoofdredacteur Blogzinnig

Katrín Gudmundsson beschrijft op aangrijpende en rake wijze de verborgen leefwereld van de jongeren die zij heeft begeleid in het onderwijs. De lezer wordt meegenomen naar de vaak pijnlijke situatie van de jongere. Ze beschrijft niet alleen hun kwetsbare kant, maar ook die van het systeem en haarzelf.

'De juf die geen juf is' ontroert, verwondert en inspireert om zonder oordeel en met compassie te kijken en te luisteren naar elkaar.

'Als je van iedereen de situatie of het verleden ziet, zou je minder snel oordelen.' **Nazmiye Oral**

Het boek 'De juf die geen juf is' bestaat uit nieuwe en reeds eerder gepubliceerde verhalen. De verhalen hebben vele reacties opgeroepen van ouders en docenten tot studenten en pedagogen.

Katrín Gudmundsson (1972) is moeder van 2 kinderen. Zij heeft 28 jaar gewerkt in onderwijs- en jeugdzorgorganisaties.

Omdenken

Page · 496K like this · Community

Feb 28 · 🌐 · Op een dag zit de 14-jarige Rob tegenover onderwijsadviseur Katrín Gudmundsson. Hij is er voor de zoveelste keer uitgestuurd. Haar hart krijgt barstjes. Ze besluit het eens op een andere manier aan te pakken. Spannend, maar het heeft effect. Lees hier haar verhaal:...

👍❤️👎 7,4 d. mensen vinden dit leuk | 1,1 d. reacties | 2,7 d. gedeeld

ISBN 9 789090 339818

9 789090 339818